

Notater i
margin :

Hamsun-konferanse i Tromsø i september

Tore Hamsun, æresmedlem i Hamsun-Selskapet og en trofast støtte for Selskapet gjennom alle år, døde i januar. Flere aviser brakte sterkt positive nekrologer ved hans død; vi gjengir i dette nr. av Hamsun-Nytt de to nekrologene som ble skrevet fra Selskapets styre.

Hamsun-Selskapet har nå fått permanent kontor i Skogheim, Hamsuns gamle bolig på Oppeid. Selskapet har også fått egen postboks slik at adressen nå er: Boks 31, 8294 Hamarøy.

Fra Praha og Brno har Hamsun-Selskapet fått henvendelser om å være med på å lage Hamsun-dager i Tsjekia neste år.

Hamsun-Senteret på Hamarøy:

Som våre medlemmer i Nordland vil vite, har det i vinter rast en ganske skarp debatt om lokalisering av det planlagte Hamsun-senteret på Hamarøy. Hamsun-Selskapet har deltatt i striden med et klart standpunkt til fordel for Oppeid som stedsvalg.

Ved adresseendring: Husk å gi også oss beskjed! Vi bruker mye tid og penger på å sende informasjon og bøker som aldri kommer fram til rette vedkommende - pga. foreldet adresse.

Planlegginga av Hamsun-Selskapets litteraturseminar under Hamsun-dagene på Hamarøy neste år, er allerede i full gang. Et viktig punkt i neste års program er en presentasjon av tysk Hamsun-forskning. Tyskland er jo det store Hamsun-landet i Europa, og det skal vi nå markere.

Nordiskseksjonen ved Universitetet i Tromsø skal arrangere en stort anlagt internasjonal Hamsun-konferanse 14-17. september. Alle detaljene i programmet er ikke helt klare, men en lang rekke av Europas fremste Hamsun-forskere - fra Norge, Danmark, Tyskland, Frankrike, Bulgaria, Romania og Tsjekia - har allerede sagt ja til å delta som foredragsholdere.

Konferansen tar sikte på å gi en oversikt over den Hamsun-forskning som foregår i Europa i dag. I den forbindelse har det vært særlig viktig å trekke inn de mange

øst-europeiske forskere som har arbeidet med Hamsun i årevis, men som sjelden eller aldri får høve til å møte vest-europeiske kolleger.

Konferansen vil bli holdt på norsk, i og med at alle de inviterte forskerne behersker norsk eller et annet nordisk språk. Deltakerantallet utenom foredragsholdere og arrangører, er begrenset til 50 stk.

Rettsoppgjøret

Konferansen får en pang-start torsdag kveld den 14. september da professor Hans Fredrik Dahl fra Universitetet i Oslo skal holde foredrag om "Hamsun, Quisling og rettsoppgjøret". Professor Dahl er en av de fremste norske ekspertene på Norge under den 2. verdenskrig, og han er dessuten kjent som en usedvanlig elegant og fengslende foredragsholder. Hans forelesning vil være åpen for alle interesserte, og vi tipper på fullt hus.

Utstilling

Etter åpningsforelesninga vil alle tilhørerne bli invitert til en mottakelse i forbindelse med åpninga av ei Hamsun-utstilling som Universitetsbiblioteket i Tromsø har ansvaret for. UB Tromsø har kjøpt inn ei meget fin samling av Hamsuns førsteutgaver, og denne samlinga vil utvilsomt bli en av attraksjonene på utstillinga.

Program

Konferanseprogrammet ser meget spennende ut. En rekke ulike emner skal

Knut Hamsun som
den store Pan. Karikatur
av Olaf Gulbransson.

Ny gratis Hamsun-bok sendes ut i september

Også i år vil Hamsun-Selskapets medlemmer få tilsendt gratis ei ny bok om Knut Hamsun. Tittelen på årets bok vil bli *Hamsun i Paris*. Boka blir på ca. 130 s. og vil inneholde de 8 foredragene som ble framført under Hamsun-dagene i Paris i november 1994. Hamsun-Selskapet ser det som en viktig oppgave å sørge for at denslags foredrag blir samlet og trykt og derved gjort tilgjengelige for alle Hamsun-interesserte.

Utgiftene i forbindelse med å få manuskriptene til de franske foreleserne i Paris oversatt til norsk, så lenge ut til å stoppe hele dette prosjektet. Men takket være et tilskudd fra Utenriksdepartementets Kulturkontor kunne vi engasjere kompetente oversettere, og derved kan Selskapets medlemmer se fram til å få boka i postkassen utpå høsten.

Innhold

De 8 artiklene tar for seg en rekke forskjellige emner.

Den eneste kvinnen blant foreleserne, lektor Béatrice Oudry Henrioud, konsentrerer seg om det hun kaller "fantastiske" eller overnaturlige innslag i Hamsuns forfatterskap. Professor Régis Boyer bidrar med to artikler, en med tittelen "Tanker rundt

Hamsuns lyrikk", den andre med tittelen "Når Hamsuns helter blir gamle".

Både i Tyskland og i USA har flere forskere vært opptatt av forholdet mellom Hamsun og Nobelprisvinneren Thomas Mann. Nå får vi anledning til å lese en fransk forskers tanker omkring disse spørsmålene, i og med professor Olivier Gouchets artikkel der han sammenligner *Børn av tiden* med *Buddenbrooks* av Thomas Mann.

Også Marc Auchet kommer inn på samfunnskritikeren Hamsun i en artikkel han har kalt "Det gamle samfunns undergang - eller eventyrets slutt. Fra *Børn av tiden* og *Segelfoss by* til Markens grøde".

I boka har vi også med en artikkel av en finsk Hamsun-ekspert, professor Tarmo Kunnas, som har skrevet en meget interessant artikkel om Hamsun og Nietzsche.

Norske bidrag

I Paris deltok også to norske forelesere, og deres bidrag er selvsagt også med i den nye boka. Det gjelder for det første dr.art. Helge Vidar Holm fra Universitetet i Bergen og hans artikkel "Knut Hamsun - en polyfon dikter", og det gjelder professor Atle Kittang, også han fra Universitetet i Bergen, med artikkelen "Hamsun, *Pan* og Paris".

I tråd med praksis de siste to åra vil vi også denne gang få boka pent innbundet slik at vi alle kan være bekjent av å ha den i bokhylla.

I kramboden

Hamsun-Selskapet kan tilby sine medlemmer følgende salgsartikler, fritt tilsendt:

Bøker i Hamsun-Selskapets skriftserie	50 % rabatt
Tore Hamsun: Portrett av Knut Hamsun (tresnitt) (bare 8 stk. igjen)	kr. 2.000,-
Hamsun-Selskapets T-skjorte (grå m/blå logo)	kr. 75,-
Tove Karoline Knutsen: "Lat spille med vår over jorden", CD med tekster av Hamsun (butikkpris kr. 169,-)	kr. 120,-
Plakater (60x90 cm) med Hamsun-portrett i farger (bare 10 stk igjen)	kr. 75,-

Tore Hamsun in memoriam

Tore Hamsun hadde den skjebne å være sønn av en av Norges mest omtalte og omstridte menn. Dette ga ham en rolle som var vanskelig, men han aksepterte den, og han fylte den på en måte som avtvang både respekt og beundring. Knut Hamsun skrev en gang at «store menn burde bare avle døtre», men selv kunne han være glad for at han fikk en sønn av Tore Hamsuns støpning.

Tore Hamsuns rolle i norsk offentlig liv har først og fremst vært den å forvalte arven etter Knut Hamsun, først sammen med sin bror Arild, i de seinere år alene. Dette gjorde han på en klok og vidsynt måte. Jeg vil her trekke fram tre sider ved Tore Hamsuns virksomhet som fortjener oppmerksomhet i denne sammenheng:

For det første skrev han en biografi om faren, en biografi som ikke bare er preget av kunnskaper, men også preget av innsikt i farens sammensatte sinn, preget av en kunstners intuitive forståelse for en annen kunstner. Tore Hamsun var en glimrende skribent, og hans bok om faren representerer også rent kunstnerisk et høydepunkt i den store mengden bøker som er skrevet om Knut Hamsun.

For det andre har Tore Hamsun i hele etterkrigstida forsvart sin fars ettermæle på en klok og verdig måte. Debatten om Hamsuns sympati for nazismen har vært svært opphetet og følelsesladet, og på begge sider har det falt harde ord. En som aldri mistet besinnelsen var Tore Hamsun. Til tross for de mengder av personlig sjikane og usakligheter som denne debatten har vært preget av, falt han aldri for fristelsen til å bruke den slags våpen selv.

Jeg har selv vært i mang en hard debatt med Tore Hamsun, og vet av erfaring hvordan han år etter år satt der og svarte med samme tålmodige og sindige ro på alle angrep, uten å heve stemmen, uten en eneste gang å gripe til ufine midler. Og uten å bli bitter! Ved det neste møte var alle harde ord glemt, og han rakte hånden fram, like hjertelig som ellers. Tore Hamsuns saklige opptreden i Hamsun-debatten sier mye om mennesket Tore Hamsun, og forklarer hvordan han etter hvert kom til å nyte så stor respekt både blant meningsfeller og motstandere.

For det tredje har Tore Hamsun forvaltet arven etter faren ved å være usedvanlig åpen overfor Hamsun-forskningens interesser. Han viste forskerne tillit, blant annet ved å slippe dem til i de private brev-samlingene. Han forsto at en dikter av Knut Hamsuns format er av offentlig interesse på en måte som overskrider familiens private interesse av å holde ubehagelige sannheter skjult. Også på den måten var Tore Hamsun et særsyn blant norske litterære arvinger, også på den måten viste han sin romslighet og sin mangel på personlig prestisje.

Tore Hamsun var et generøst menneske som hadde mye varme til overs for andre. Stadig kom der et oppmuntrende brev, stadig var det et hyggelig ord å høre. Derfor er også savnet av ham så stort.

Etter sin far arvet Tore Hamsun et liv i strid, et liv i ufred. Men han selv var en fredens mann, og vi lyser fred over hans minne, i takknemlighet for alt han har betydd for oss.

Nils M. Knutsen,
leder i Hamsun-Selskapet

En sønn i gode og onde dager-

Tore Hamsun in memoriam

AV KARL ERIK HARR

Jeg sitter på Kjerringøy og ser nordover. Et stort landskap inn i drømmen- et landskap som er der, og ikke er der. En blanding av fantasi og virkelighet.

Inn i dette landskapet ble Tore Hamsun- eldstegutten, født i 1912. Han ble en trofast sønn. Tore Hamsun fulgte sin far i gode og onde dager. Han skrev en viktig biografi om ham: «Knut Hamsun-min far», som kom ut samme år som Hamsun døde. Boken kom ut gjentatte ganger. Han publiserte brev. Han forsvarte sin far, alltid, noe som ikke var lett.

Da Hamsun-dagene ble til i 1980-årene, ble Tore Hamsun en trofast gjest. Han kastet glans over dagene, alltid med sitt distingverte og høyreistè nærvær. En herre.

Gjennom Hamsun-dagene hadde vi en følelse av at Tore Hamsun var kommet hjem for alvor. Han spaserte på veiene, og om han ikke akkurat plystret formeldels anseelse og oppkomst, så humret han, gjenopplevde sine første år, og husket sin tidlige barndom.

Tore Hamsun gav Hamsun-dagene en dâm, en ekthet og en importance, de ellers aldri hadde fått.

Om og om igjen måtte han redegjøre for de mer brennbare

sider ved sin far. Alltid behersket, alltid veloverveid. Det kan ikke ha vært lett.

Men enhver diskusjon om Knut Hamsun stilnet, når Tore reiste seg og begynte: «Som min far ofte sa-».

Vi syntes vi hadde direkte kontakt med dikteren slik, og vi hadde jo en enestående anledning i disse år, til stadig å få en slags «inside information» om Hamsun.

Tore Hamsun støttet arrangementer i inn- og utland, som bar hans fars navn. Han stilte opp i Munchen, i Madrid-

Han gav oss «Hamsun-arbeidere» oppmuntring og støtte. Selv var jeg meget glad for hans velvilje og begeistring for mine Hamsun-tolkninger.

Hamsun-dagene, og hele miljøet rundt denne vår største dikter, vil bli fattigere nå. Vi vil savne den ranke 82-åringen langs veiene på Opeid, hvor han var født.

Han sier selv: «Jeg betenker meg ikke på å si at jeg hadde en god barndom, så fylt av innhold i sorg og glede, at jeg ikke ville ha unnvært en eneste dag.»

Det er fristende å sitere hans far:

«Dagen imorgen, hvor finder jeg den?

Kanhænde er nu mine siste Stunder

Men seiler jeg ind i en Evighed hen

og møder jeg Mørke igjen og igjen

det lysner tilslut i et Under»

Hamsun-konferanse (forts.)

tas opp til diskusjon, vi nevner bl.a. følgende godbiter:

Professor Atle Kittang, Bergen: «Om moderniteten i Pan», forsker Øystein Rottem, København: «Hamsun og Schopenhauer», professor Heiko Uecker, Bonn: «Oversikt over tysk Hamsun-forskning», cand.mag. Karen Riishede, København: «Hamsun, kvinden og kærligheden», forsker Lars Frode Larsen, Oslo: «Den unge Hamsuns ideologi», lektor Hans Petter Thøgersen, Århus: «Hamsun og Johs. V. Jensen».

Forøvrig vil det også bli foredrag av

bl.a. professor Petter Aaslestad, Trondheim og professor Régis Boyer, Paris. Titlene på disse foredragene er foreløpig ikke fastsatt.

Seminaravgift

Seminaravgiften er på 750 kroner. I tillegg til selve foredragene inkluderer dette gratis kaffeservering underveis, dessuten lunsj begge dager samt middag fredag kveld. Avslutningsmiddagen på lørdag er ikke inkludert.

NB: Hamsun-Selskapets medlemmer betaler redusert deltakeravgift kr. 700,-.

NB

På den bankgiroen som er vedlagt denne utsendelsen til medlemmene, står det at fristen for innbetaling av kontingent 1995 er 20. mai. Vi gjør oppmerksom på at fristen er endret til 1. juli.

Dere gjør oss en STOR tjeneste dersom dere overholder fristen.

HAMSUN-SELSKAPET

Hamsun-Selskapet ble stiftet under Hamsun-dagene på Hamarøy 1988, med det formål å arbeide for å utbre interessen for Knut Hamsuns forfatterskap.

Medlemskontingent:

Kr 150,- pr. år for enkeltmedlemmer, kr 200,- for par, kr 500,- for institusjoner. Bankkonto: 4612-20.89533.

Styre:

Nils M. Knutsen, Tromsø, leder
Kåre-Bjørn Kongsnes, Tromsø, nestleder
Karl Erik Harr, Kjerringøy
Helga Wiik, Hamarøy
Leif Gaarder, Hamarøy

Varamedlemmer:

Henny Moan, Oslo
Ernst A. Mortensen, Alta
Kjersti Utne, Hamarøy
Terje Stemland, Oslo

Selskapets adresse:

Postboks 31
8294 Hamarøy